

3. Стешко, Ф.: Церковна музика на Підкарпатській Русі / Науковий збірник товариства “Просвіта”. Річ. 12. Ужгород 1937, с.118–128.
4. Талапкович, Е.: Церковно-народное литургическое пініє – Унгварь, 1873. – 60 с.
5. Цалай-Якименко, Олександра: Стилiстичні наверствування в українському Ірмолої. In: Καλοφωνα. Львів: Видавництво ЛБА, 2002, ч.1, с.55–57.

УДК 7.021.2-021.477:784.68:782/785(477.87)(043.2)

Короленко Олена Олександрівна,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

КРАЩІ МИСТЕЦЬКІ ПРОЕКТИ – ФЕСТИВАЛЬ СУЧАСНОЇ ТА КЛАСИЧНОЇ МУЗИКИ «МУЗИЧНЕ СУЗІР'Я ЗАКАРПАТТЯ»

В грудні 1994 року було зареєстровано Закарпатський осередок Національної спілки композиторів України. Наймолодша творча спілка Закарпаття (ЗО НСКУ) на початках складалась з трьох членів: почесного голови — заслуженого діяча мистецтв України Іштвана Мартона, голови - заслуженого діяча мистецтв України Віктора Теличко та Наталії Марченкової. А вже цьогоріч спілка відзначає своє 25-ліття!

З перших років своєї діяльності спілка проводить активну і плідну діяльність: композитори пишуть у всіх основних музичних жанрах, втілюються в життя музично-просвітницькі проекти, починають свою роботу класи композиції в Ужгородських ДМШ та музичному училищі ім. Д.Задора. ЗО НСКУ підтримує молодих музикантів, створення нових музичних колективів, започатковує серійне видання збірки статей «Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення» (2005, 2010, 2016) та фундаментальне видання музичної антології «Музика Срібної Землі», упорядником якої став В.Теличко (перший випуск 2017 р.), сприяє друку музичних збірок В.Волонтира, В.Гайдука, Д.Задора, І.Мартона, В.Янца.

Всього проведено близько 100 мистецьких заходів, 400 концертів, 50 творчих зустрічей, десятки майстер-класів, лекцій, презентацій, виступів по радіо і телебаченню, випущено у світ 12 музичних видань, записано 7 компакт-дисків. Творча діяльність Закарпатської організації НСКУ висвітлена в цілому ряді наукових статей В. Пучко, Т. Росул, Т. Омельченко, Л. Червеної. Як лектори до участі мистецькому проєкті запрошуються доктори мистецтвознавства, професори мистецьких вишів України (Ю.Чекан, М.Черкашина-Губаренко, Л.Кияновська).

До найвагоміших музичних проєктів краю, які проводить спілка, відноситься міжнародний фестиваль класичної та сучасної музики «Музичне сузір'я Закарпаття».

«Музичне сузір'я Закарпаття» – це перший за історію Незалежності української держави міжнародний музичний фестиваль в Закарпатській області, який ґрунтується на консолідації кращих музикантів-закарпатців, незалежно від території їх проживання та кращих музикантів і музичних колективів різних країн, які приїжджають до Закарпаття з лекціями, майстер-класами, концертними виступами, що безумовно має значний вплив на розвиток музичної культури краю.

Фестиваль заснований влітку 1998 року управлінням культури Закарпатської облдержадміністрації, Закарпатським осередком Національної спілки композиторів України при підтримці Міністерства культури України, Національної спілки композиторів України, Національної всеукраїнської музичної спілки за ініціативою відомого диригента, заслуженого артиста України Віктора Плоскіни і голови Закарпатського осередку НСКУ композитора, піаніста, заслуженого діяча мистецтв України Віктора Теличко. Автором емблеми фестивалю є народний художник України Іван Ілько.

За свою 20-літню історію фестиваль “Музичне сузір'я Закарпаття” познайомив місцевих поціновувачів музичного мистецтва з сотнями найкращих зразків світової класики та сучасної музики. Особлива увага

завжди надавалась пропаганді творчості закарпатських композиторів через допомогу у виконанні прем'єр творів, у сприянні становлення молодих митців як композиторів, так і виконавців. Неодноразово концерти відбувалися також і на майданчиках районних центрів області (Мукачево, Виноградів, Свалява).

Основним завданням фестивалю є системна пропаганда кращих зразків світової музичної класики усіх жанрів і форм. Так в концертах проекту вже звучали твори Й.С.Баха, Л.Бетховена, Ж.Бізе, Л.Шпора, Ф. Шуберта, Р.Шумана, Й.Брамса, К.Дебюссі, К.Сен-Санса, відбулись прем'єри кращих музичних творів сучасних композиторів Б. Бартока, Б. Бріттена, З. Кодая, К.Шимановського, Р.Щедріна, А. Шнітке, Г. Канчелі, Л. Десятникова, А. Пяццоли, Г. Коларовського, Є. Іршаї, українських композиторів М. Скорика, Є. Станковича, В. Сільвестрова, Г. Ляшенка, Л. Колодуба, О. Киви, В. Губаренка, М. Шуха, І. Щербакова, І. Тараненка, В. Камінського, музика кращих студентів класу композиції І. В. Щербакова, студентів класу В. Ф. Теличка, закарпатських композиторів Д. Задора, І. Мартона, В. Гайдука, В. Волонтира, Н. Марченкової, Й. Базела, В. Теличка, В. Янцо, Р. Меденці, маловідомих або невідомих творів світової музичної класики. За ініціативи голови спілки В.Ф.Теличко в рамках фестивалю вперше на Закарпатті власними силами були виконані такі масштабні твори як "Requiem" В.А.Моцарта, частини Меси Д. Задора (за участі хору Ужгородського державного музичного училища ім.Д.Задора, керівник Е.Боніславська) та музика до балету Ж.Бізе-Р.Щедріна "Кармен-сюїта" під батутуєю Олени Короленко.

Знаковими подіями фестивалю були виступи композиторів та музикознавців сучасності з різних країн, серед яких: лауреат міжнародних конкурсів диригент і кларнетист Віталій Возняк (Швейцарія), доктор музики, лауреат премії Яна Беллу, член спілок композиторів Росії, Словаччини, України, композитор і піаніст Євген Іршаї (Словаччина), лауреат міжнародних конкурсів чеський скрипаль Мілан Паля, лауреат

міжнародних конкурсів, директор Кошицької філармонії кларнетист Юліус Кляйн, концертмейстер Дебреценського симфонічного оркестру, старший син Дезидерія Задора віолончеліст Іштван Задор (Угорщина), заслужений артист Росії соліст Московської філармонії, піаніст і диригент, професор Михайло Аркадьєв (Росія), академік НАМУ професор Пряшівського університету Микола Мушинка (Словаччина), соліст Віденської, Варшавської, Празької опер Олександр Теліга (Польща), соліст Женевської, Цюрихської опер, Національної опери України Валерій Мурга, Герої України, народні артисти України, лауреати Шевченківської премії Мирослав Скорик, Євген Станкович, Лауреат міжнародних конкурсів Антоніна Матвієнко, народні артисти України, лауреати Шевченківської премії Ніна Матвієнко, Валерій Буймістер, Юрій Ланюк, Національний ансамбль солістів України «Київська камерата» (худ. Керівник – народний артист України, лауреат Шевченківської премії Валерій Матюхін), Національний заслужений академічний симфонічний оркестр України (худ. керівник і головний диригент – народний артист України, лауреат Шевченківської премії Володимир Сіренко), Львівський симфонічний оркестр (диригенти – Іван Юзюк, Віктор Плоскіна, Айдар Торибаєв), камерний оркестр Львівської музичної академії ім. М. Лисенка (керівник – народний артист України Артур Микитка), державний ансамбль України «Київські солісти», Богодар і Мирослава Которович, київський камерний хор «CREDO» (диригент – Богдан Пліш), камерний оркестр Яноша Ловотта (Угорщина), лауреат міжнародного конкурсу Ансамбль солістів під керівництвом Олени Короленко, Микола Гавюк, Ігор Муравйов та Назар Пилатюк (скрипка, м.Львів), хор хлопчиків та юнаків Мукачівської хорової школи (диригент – заслужений діяч мистецтв України Володимир Волонтир), лауреат міжнародних конкурсів піаніст і винахідник Максим Шорінков, народний артист України, лауреат міжнародних конкурсів Тарас Баран (цимбали), заслужені артисти України Наталія Висіч (орган),

Діана Гавата (віолончель) та Ференц Томич (кларнет), заслужений працівник культури України Тетяна Теличко (фортепіано) та багато інших.

Також ЗО НСКУ є організатором двох фестивалів музики Євгена Станковича (1995, 2005 рр.) та фестивалю музики Мирослава Скорика (24-26 березня 1997 р.). Саме в цих проектах слухачі мали нагоду почути Opera rustica Є.Станковича (солісти Ніна Матвієнко та Валерій Буймістер у супроводі оркестру «Київська камерата», диригент В.Матюхін) та транскрипції каприсів Н.Паганіні М.Скорика. Ці фестивалі відбулись вперше в Україні і дали можливість слухачам масштабно охопити творчість відомих композиторів, познайомитись з їх новими досягненнями.

Закарпатська організація Національної спілки композиторів України була і є осередком, ідейним генератором та рушійною силою мистецького життя нашого краю, що сприяє подальшій поступальній інтеграції Закарпаття в європейський мистецький простір, водночас надаючи можливість композиторам – членам спілки реалізувати свої задуми, музикознавцям та студентам музичних закладів вивчати та популяризувати творчу спадщину корифеїв музичної галузі краю, виконавцям здобувати новий досвід, а слухачам збагачувати свій внутрішній світ високохудожнім виконанням творів зарубіжної, вітчизняної та сучасної музики.

УДК 78.071.2:78.087.683]:008(477.87)(043.2)

**Короленко Олена Олександрівна,
Теличко Віктор Федорович,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна**

ЗНАЧЕННЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАРОДНОЇ ЧОЛОВІЧОЇ ХОРОВОЇ КАПЕЛИ «БОЯН» УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКАРПАТТЯ

1964 рік прийнято вважати початком творчого шляху народної чоловічої хорової капели “Боян”. Очевидно, що для утворення

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>